

Brüsszel, 2020.12.10.
SWD(2020) 334 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

**az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról**

{COM(2020) 798 final} - {SEC(2020) 420 final} - {SWD(2020) 335 final}

Mi a probléma lényege?

Ez a hatásvizsgálat az elemekről és akkumulátorokról szóló irányelv helyébe lépő rendeletre irányuló javaslatot vizsgálja. Célja az elemekhez kapcsolódó, egymással szoros összefüggésben álló problémák három csoportjának kezelése:

1. a fenntartható elemekre irányuló gyártási kapacitásba való beruházásokhoz ösztönzést nyújtó keretfeltételek hiánya, ami összefügg a belső piacon belül esetleg eltérő szabályozási keretekkel;
2. az újrafeldolgozási piacok optimálistól elmaradó működése, valamint a zárt anyagkörforgás kezdetlegessége, ami korlátozza az EU lehetőségét arra, hogy csökkentse a nyersanyagellátással kapcsolatos kockázatokat;
3. azok a társadalmi és környezeti kockázatok, amelyekkel az uniós környezetvédelmi jog jelenleg nem foglalkozik.

Mit akarunk elérni?

A javaslatnak három, egymással szorosan összefüggő célkitűzése van:

1. az uniós belső elemipiac működésének megerősítése;
2. az anyagkörforgás megvalósítása révén a gazdaság körforgásosságának elősegítése;
3. az elemek életciklusa során jelentkező környezeti és társadalmi hatások csökkentése.

Mik a lehetőségek?

- 1. lehetőség: a jelenlegi helyzet fenntartása. Nem módosul az elemekről és akkumulátorokról szóló irányelv, amely elsősorban az elemek életciklusának végével foglalkozik. Az elemek értékláncának és életciklusának korábbi szakaszaira jelenleg nem vonatkozik uniós jogszabály.
- 2. lehetőség: közepesen magas ambíciószint. A követelmények fokozatos szigorítása és növelése mind a gyártási szakaszban, mind az életciklus végéhez kapcsolódó szakaszban, többnyire tájékoztatási követelmények formájában.
- 3. lehetőség: magas ambíciószint. Ez valamivel diszruptívabb megközelítést jelent, de még mindig a műszaki megvalósíthatóság keretein belül marad. Meghatározott határidőn belül határértékeket és megfelelési küszöbértékeket ír elő.
- 4. lehetőség: nagyon magas ambíciószint. A jelenlegi szabályozási keretet és ágazati gyakorlatot messze meghaladó intézkedéseket foglal magában.

Melyik az előnyben részesített lehetőség és miért?

Az előnyben részesített opció a 2. lehetőség és a 3. lehetőség kombinációja. Ez az értéklánc különböző szakaszaihoz kapcsolódó intézkedéseket foglal magában, mint például az ipari elemek másodszori felhasználásának lehetővé tétele, a hulladékká vált hordozható elemek begyűjtési arányának 65 % fölé való növelése, az anyagok újrafeldolgozásának fokozása, új újrafeldolgozási hatékonysági követelmények meghatározása az ólom- és lítiumion-elemek vonatkozásában, a teljesítmény és a tartósság javítása, a karbonintenzitásra vonatkozó követelmények meghatározása, a nem megfelelő információáramlás kezelése, valamint a kellő gondosság előírása a nyersanyagok származása tekintetében.

Jogi szempontból az irányelvről rendeletre való áttérés közvetlen követelmények megállapítását jelenti minden gazdasági szereplő és a különböző tagállami hatóságok és egyéb szervek számára. Jobb harmonizációt eredményez, hiszen az elemek teljes életciklusa

mentén biztosítja a teljes mértékben integrált egész uniós piac létrehozásához szükséges jogbiztonságot és végrehajtási képességet.

Bizonyos intézkedésekkel összefüggésben felmerülnek pénzügyi vonzatok, de a vállalkozásokra vagy a fogyasztókra gyakorolt jelentős hatások nem várhatók. Kis mértékben nőni fog az adminisztratív teher, elsősorban a karbonlábnyommal és az újrafeldolgozott anyagtartalommal kapcsolatos követelmények miatt.

Az előnyök azonban egyértelműen túlmutatnak a költségeken. A javasolt rendelet kezeli a jelenlegi helyzettel együtt járó problémákat. Javítani fogja a belső piac működését, csökkenteni fogja a környezeti hatásokat, például az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, és kezeli a környezeti kockázatok mellett a társadalmi kockázatokat is. Mindemellett jelentős közvetett előnye lesz azon új munkahelyek formájában, amelyek a lítiumelemek gyártása terén és az újrafeldolgozási ágazatban jelennek meg.